

λείας, ὅσαι προκύπτουσιν ἀπὸ τὴν τεχνικωτέραν ἐλαιοποιάν.—ΤΟΜ. Γ'. ΤΟΥ ΓΕΩΠΟΝΙΚΟΥ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΟΣ.

Η ΕΠΤΑΝΝΗΣΟΣ.

Ἀριθ. 2.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ΚΕΡΚΥΡΑΣ.

ΓΕΝΙΚΑ τινὰ περὶ τῆς Ἐπτανήσου ἐκθέσαντες εἰς τὸν προηγούμενον ἀριθμὸν, μεταβαίνομεν ἐπὶ τοῦ παρόντος εἰς τὴν περιγραφὴν τῆς πρωτεύουσας Κερκύρας.

Τὴν νήσον Κέρκυραν διαχωρίζει ἀπὸ τὴν Ἥπειρον πορθμὸς ἀνώμαλος κατὰ τὸ πλάτος, δεκατέσσαρα μίλια ὧν εἰς τινὰ μέρη, ὁκτὼ ἀντικρὺ τῆς πόλεως Κερκύρας, δύο δὲ μόνον κατὰ τὴν πρὸς βορρᾶν ἐξοδόν. Τὸ μῆκος τῆς νήσου ἀπὸ τὴν ἄκραν τῆς Ἀγ. Αἰκατερίνης ἡ Κασσιόπην ἄκραν, (εἰς 390 51' Β. πλάτους), μέχρι τῆς Λευκῆς ἄκρας, (εἰς 390 21'), εἶναι 38 μιλίων περίπου. Πλάτος ἔχει παραπολὺ ἄνισον, εἰκοσι σχεδὸν μίλια ἐκτεινόμενη κατὰ τὸ βορεινὸν μέρος, στενυμένη ἀκολουθῶς εἰς ἑξ', ἀνοίγουσα πάλιν κατὰ τὴν τοποθεσίαν τῆς πόλεως, ὅπου εἶναι ὡς ἑνδεκα μίλια πλατεῖα, ἔπειτα δὲ συστέλλομένη πρὸς τὸν νότον εἰς τρία ἢ τέσσαρα, καὶ λήγουσα εἰς ὑψηλὸν στενὸν ἀκρωτήριον. Ἐκ τοῦ νοτιανατολικοῦ παραλίου τῆς Ἰταλίας ἀπέχει περὶ τὰ 100 μίλια. Ἡ ἐπιφάνεια τῆς νήσου εἶναι 227 τετραγωνικῶν μιλίων, καὶ γενικῶς ὄρεινή, μάλιστα δὲ εἰς τὰ ἀρκτῶα μέρη. Δύο σειραὶ βουνῶν τὴν διαπερνῶσι σταυροειδῶς, ἡ μὲν ἐκ βορρᾶ εἰς νότον, 2000 ποδῶν ὕψος ἔχουσα εἰς τὴν ἀνωτάτην κορυφὴν· ἡ δὲ ἐξ ἀνατολῶν εἰς δυσμὰς, φθάνουσα ἕως εἰς 3500 ποδῶν ὕψος· ἐκ ταύτης παρίσταται μεγαλοπρεπὴς θέα, περιλαμβάνουσα τὴν Μακεδονίαν, τὸν Ἀδριατικόν, τὴν Μεσόγειον, ἐνίοτε δὲ καὶ τὴν Ἰταλίαν.

Ἡ πόλις Κέρκυρα κεῖται ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς παραλίας, κατὰ τὸ μέσον σχεδὸν τῆς νήσου, ἀικοδομημένη ἐπὶ τινος ἀκρωτηρίου. Συνίσταται δὲ ἀπὸ τρία μέρη, τὴν ἀκρόπολιν, τὸ ἄστυ ἢ τὴν καθ'αυτὸ πόλιν, καὶ τὰ προάστεια. Ἡ ἀκρόπολις, ἢ τὸ παλαιὸν φρούριον, εἶναι τοποθετημένη ἐπὶ τῆς ἐσχατιᾶς τοῦ ἀκρωτηρίου, καὶ ἀποχωρίζεται διὰ τάφρου περὶ τοὺς 200 πήχεις μακρᾶς, ὑπὲρ τοὺς 100 πλατείας, καὶ σχεδὸν 60 βαθείας. Ἡ θάλασσα εἰσέρχεται κατὰ τὸ βορεινὸν στόμα τῆς τάφρου ταύτης· ἀλλὰ κατὰ τὸ νότιον ἄκρον ὑπάρχει τεῖχος ἀποκόπτον τὴν συγκοινωνίαν. Ἐντὸς τῆς ἀκροπόλεως, ἥτις ἔχει περιφέρειαν 240 πηχῶν, εἶναι τὸ ἀρχαῖον παλάτιον, μία ὀπλαθήκη, (τώρα χρησιμεύουσα ὡς Ἀγγλικὸν παρεκκλήσιον καὶ σχολεῖον), στρατῶν, ἀποθήκαι πολεμοφοδίων, ξενοδοχεῖόν τι, οἶκοι διάφοροι, (ἀρχήτερα μὲν ἰδιοκτησία μερικὴ, τώρα δὲ κατοικοῦμενοι ὑπὸ ἀξιωματικῶν τῆς κυβερνήσεως ἢ τοῦ στρατοῦ), καὶ μία ἢ δύο ἐκκλησίαι.

Συγκοινωνεῖ δὲ ἡ ἀκρόπολις μὲ τὴν ἑξω αὐτῆς πλατεῖαν διὰ γεφύρας σηκωτῆς. Ἡ πλατεῖα αὕτη εἶναι

κομμάτιον γῆς, περὶ τοὺς 600 πήχεις μακρὸν, 240 δὲ πλατὺ. Ἐπὶ τῆς νοτίου πλευρᾶς δὲν ἔχει ποσῶς κτίρια· ἀλλὰ τὸ νέον παλάτιον καὶ τὸ παλαιὸν νοσοκομεῖον εὐρίσκονται τοποθετημένα ἐπὶ τῆς βορείου. Εἰς τὴν πλατεῖαν ταύτην γίνεται ἡ παράταξις τῶν στρατευμάτων, καὶ τῶν πολιτῶν αἱ περιδιαβάσεις· θέσιν ἔχει ἀρίστην· ὁ ἀπὸ τὸ μέρος τῆς πόλεως ἐξερχόμενος εἰς αὐτὴν βλέπει τὴν ἀκρόπολιν κατέναντι, τὰ ὄρη τῆς Ἀλβανίας ἐπὶ τῆς ἡπείρου, καὶ τὴν θάλασσαν ἐκ δεξιῶν καὶ ἀριστερῶν. Κατεσκευάσθη δὲ καὶ ἀμαξιτὴ ὁδὸς ὁλόγυρά της.

Ἡ πόλις, μὴ συμπεριλαμβανομένης τῆς πλατείας, ἔχει ὡς δεκαπέντε σταδίων περιφέρειαν· χωρίζεται δ' ἀπὸ τὸ ἐπίλοιπον τῆς νήσου δι' ἰσχυροῦ διπλοῦ τείχους, τὸ ὁποῖον περιορίζει αὐτὴν ἐκ δυσμῶν· πρὸς βορρᾶν δὲ καὶ νότον ἔχει ἐν μόνον τεῖχος, κατὰ τὸν αἰγιαλόν. Τρεῖς πύλας ἔχει ἀπὸ τὸ μέρος τῆς θαλάσσης, μίαν δ' ἀπὸ τὸ τῆς ξηρᾶς. Οἱ οἶκοι εἶναι ὡς ἐπιτοπλεῖστον δίστεγοι· ἡ κάτω δὲ στέγη βαστάζει τὴν ἀνωτέραν ἐπὶ παραστάδων* συνεχομένων διὰ καμαρῶν, αἵτινες ἀποτελοῦν εἶδος στοᾶς ἐκατέρωθεν καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν τῶν κυριωτέρων ὁδῶν, καὶ παρέχουν οὕτω σκέπην ἀπὸ τὸν ἥλιον καὶ τὴν βροχὴν. Ἀπὸ τὰς ἐκκλησίας πρωτεύει ἡ τοῦ Ἀγ. Σπυρίδωνος, περίφημος διὰ τὴν πολυτελεῶς κεκοσμημένην λειψανοθήκην, διὰ τὰ ὀλόχρυσά κηροπήγια, καὶ τὸ μέγα πλῆθος ἐν γένει τῶν βαρυτίμων ἀφιερωμάτων.

Τὰ κυριώτερα προάστεια εἶναι δύο, τοῦ Ἀγ. Ρώκκου, καὶ τοῦ Μανδρακίου. Περίπατος 12 σταδίων κατὰ νότιον διεύθυνσιν ἄγει εἰς τὸν μικρὸν κόλπον τῆς Παλαιουπόλεως, ὅπου λέγεται ὅτι εὕρισκετο ἡ τῶν Φαιάκων Χρυσόπολις. Οἱ αἰγιαλοὶ τοῦ κόλπου τούτου, κατάφυτοι ἀπὸ μυρσίνας, δάφνας, ροϊδίας, καὶ πορτογαλλέας, καλοῦνται οἱ κήποι τοῦ Ἀλκινόου, καὶ χρησιμεύουν πρὸς ἄνεσιν καὶ διατριβὴν εἰς τοὺς πολίτας.

Ὁ λιμὴν, ὅστις εἶναι ἀριστος, 80 ποδῶν ἔχων βάθος, σχηματίζεται ἀπὸ τὴν νήσον τῆς Πυθίας, κοινῶς νησίον τοῦ Βίδου, τὸ Κονδυλονήσιον, τὸ τοῦ Λοιμοκαθαρτηρίου, καὶ τὸ Νέον Φρούριον.

Τὰ ἐκπαιδευτικὰ καταστήματα τῆς Κερκύρας εἶναι Πανεπιστήμιον, συστηθὲν τὸ 1824 ὑπὸ τοῦ Κόμητος Γυλιφόρδου, Γυμνάσιον, ἐκκλησιαστικὸν Φροντιστήριον, καὶ διάφορα προκαταρκτικὰ σχολεῖα, ὅλα διατηρούμενα ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως, μὲ δαπάνην ἐτήσιον 3483 λιτρῶν στερλινῶν· ὑπάρχει δὲ καὶ ἐταιρεία πρὸς βελτίωσιν τῆς γεωργίας καὶ τῶν τεχνῶν.

Τὰ χωρία τῆς Κερκύρας εἶναι πολυάριθμα, 100 καὶ ἐπέκεινα τὸν ἀριθμὸν. Ὅλος ὁ ἐπὶ τῆς νήσου πληθυσμὸς συμψησοῦται εἰς 34,000 ἀρρένων, καὶ 29,000 γυναικῶν. Περὶ τὰς 16,000 ἐνασχολοῦνται εἰς τὴν

* Παραστάς, ἢ παραστάτης (Pylastre), λέγεται εἰς τὴν ἀρχαῖαν κτονικὴν στύλος τετράγωνος, κάποτε μεμονωμένος, συχνότερον δὲ ἐμβεβλημένος εἰς τοῖχον, ἐξέχων δὲ μόνον κατὰ τὸ τεταρτημόριον ἢ πεμπτημόριον τοῦ ὀγκοῦ τοῦ.

γεωργικὴν, 2000 εἰς τὰ χειροτεχνήματα, καὶ 2000 εἰς τὸ ἐμπόριον, οἱ δὲ λοιποὶ εἶναι ἀξιωματικοὶ τῆς κυβερνήσεως, στρατιῶται, ἐπαγγελματικοί, καὶ εὐγενεῖς. Τὸ κυριώτερον ἐξαγωγίμον προϊόν τῆς νήσου εἶναι τὸ ἔλαιον· ἐξάγεται δὲ καὶ οἶνος εἰς τὰς γειτονικάς νήσους.

Η ΧΟΡΟΜΑΝΙΑ.

ΠΑΣΙΓΝΩΣΤΟΝ εἶναι ὅτι μὲ τὴν πρόδον τοῦ χρόνου νόσοι ἐκλείπουν οὐχὶ μόνον ἀπὸ ἀτομα, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἔθνη· ἡ λέπρα καὶ ἡ ἰδρωτικὴ ἀσθένεια δὲν φαίνονται πλέον εἰς τὴν Εὐρώπην· ὁ δὲ χορὸς τοῦ Ἀγ. Βίτου, ὁ χληρὰ μὲν ἀσθένεια, σπανίως δὲ φοβερά, εἶναι τὴν σήμερον τὸ ἰσχυρὸν λείψανον ἐπιδημίας, ἥτις ἐξελβε ποτε χιλιάδας, καὶ διέδιδε φρίκην καὶ σύγχυσιν εἰς ἐκτεταμένους χώρας. Τὴν παράδοξον ταύτην μεταβολὴν τῆς νόσου, τὴν μετρίασιν αὐτῆς ἀπὸ χορὸν μανιώδη εἰς ἀπλοὺν σπασμὸν ἢ συστροφὴν ὀλίγων μυνώνων, πρῶτος διηγῆθη καὶ διεσάφησεν ὁ ἐκ Βερολίνου ἱατρὸς Ἐκκερος, Hecker.

Τὸ 1374 ἐφάνησαν εἰς τὴν πόλιν Ἀκυίσγρανον* συνοδαὶ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν ἀπὸ τὴν Γερμανίαν, οἵτινες κατὰ τὸν ἐφεξῆς τρόπον ἐβασανίζοντο. Ἐσχημάτιζον κύκλους, πιάνοντες ὁ εἰς τοῦ ἄλλου τὴν χεῖρα, καὶ ὥρας κατὰ συνέχειαν ἐξηκολούθουν χορεύοντες εἰς τὰς ὁδοὺς, ὡς μανιακοί, ἕως οὗ ἐπιπτον ἀπνυδημένοι. Ἡσθάνοντο δὲ μέγιστον βάρος ἀπὸ τὴν τυμπανίτιδα†, ἥτις συνώδευσεν τὰς σπασμωδικὰς ταύτας παραφράς· καὶ διὰ τὰ ἐλαφρυνθῶσι, πανία ἐδέοντο σφιγκτὰ περὶ τὴν μέσσην αὐτῶν, ἢ, ἀπλούτερον ἔτι, ἐγρονθοκοποῦντο καὶ κατεπατοῦντο τὰ πάσχοντα μέρη. Ἐνόσω ἐχόρευον, οὐδ' ἐβλεπον, οὐδ' ἤκουον, ἀναισθητοῦντες πρὸς ἐξωτερικὰς ἐντυπώσεις, ἐθεώρουν δὲ μόνον φαντάσματα, τῶν ὁποίων μεγαλοφώνως ἔκραζον τὰ ὀνόματα· τινεὲς δ' αὐτῶν μετέπειτα ἐβεβαίωσαν, ὅτι ἡσθάνοντο ὡς νὰ εἶχον καταβυθισθῇ εἰς ῥύακα αἵματος, καὶ διὰ τοῦτο μάλιστα ἀνεπήδων τόσον ὑψηλά.

Τοὺς δεινότερον πάσχοντας ἐπίανον καταρχὰς ἐπιληπτικοὶ σπασμοί· πλὴν, μολονότι ἐπιπτον ἀναισθητοὶ καταγῆς, καὶ ἤφριζον εἰς τὸ στόμα, πάλιν ὅμως ἐσηκόνοντο, καὶ ἤρχιζον νὰ χορεύωσι μὲ ἀλλοκότους μυνώδεις συστροφάς. Ἡ νόσος ἐφάνη πρῶτον εἰς Ἀκυίσγρανον τὸν Ἰούλιον, καὶ εἰς ὀλίγους μῆνας ἐξηπλώθη καθ' ὅλας τὰς Κάτω Χώρας. Εἰς πολλοὺς τόπους ἐφόρουν οἱ χορευταὶ ἀνδοστεφάνους εἰς τὴν κόμην, καὶ εἶχον πανία δεδεμένα περὶ τὴν ὀσφύν των, τὰ ὅποια, εὐθὺς ἀφοῦ ἐπέρνα ὁ σπασμὸς, ἐσφίγγοντο, διὰ τὰ ἐλαφρύνωνται οἱ δυστυχεῖς ἀπὸ τοῦ βάρους. Πολλοὶ ὅμως ὠφελοῦντο μάλ-

λον ἀπὸ λακτίσματα καὶ γρονθοκοπήματα, τὰ ὅποια οἱ παρεστῶτες προθύμως τοὺς ἐχορήγουν. Κοινῶς δὲ ἀπεδίδοτο εἰς διαβολικὴν ἐνέργειαν τὸ βάσανον τοῦτο, καὶ τοσοῦτον τρόπον ἐνέπνεεν εἰς τὸν λαόν, ὥστε, ἐπειδὴ οἱ χορευταὶ ἐδείκνυν μεγίστην ἀπέχθειαν πρὸς τὰ ὀξία ὑποδήματα, ἡ κυβέρνησις ῥητῶς ἀπηγόρευσε τὴν κατασκευὴν τῶν τοιούτων. Τὰ ἐρυθρὰ χρώματα παρομοίως τοὺς ἠρέθιζον μὲ ὑπερβολὴν, καὶ τινες αὐτῶν δὲν ἤμπορουν νὰ βλέπωσιν ἀνθρώπους κλαίοντας.

Κατ' εὐτυχίαν ὅμως ἡ μερικὴ αὕτη ἐπιδημία δὲν διήρκεσεν ἐπὶ πολὺ· μετὰ δέκα ἢ ἑνδεκα μῆνας, οἱ χορευταὶ τοῦ Ἀγ. Ἰωάννου, ὡς ἐκαλοῦντο, ἐλείψαν πανταχόθεν τοῦ Βελγίου. Ἡ πρώτη αὕτη τῶν χορευτῶν συνοδία ἐφάνησαν εἰς Ἀκυίσγρανον μὲ τὸνομα τοῦ Ἀγ. Ἰωάννου εἰς τὸ στόμα· πιθανώτατον δὲ ὅτι ἡ κατὰ τὴν ἐορτὴν τοῦ Ἀγ. Ἰωάννου κραυγὴ (1374) ἐγέννησε τὴν νόσον. Ὁ λαὸς, λέγει ὁ ἱατρὸς Ἐκκερος, ἔπασχον ἀπὸ τάλαιπωρίαν καὶ ἐνδειαν, καὶ ὁ τότε μανιώδης τρόπος τοῦ ἐορτάζειν ἤρκει νὰ ἀνάψῃ τὴν ἀσθένειαν εἰς σώματα ἤδη προετοιμασμένα. Μὲ τὴν γλῶσσαν τῆς ἱατρικῆς ἐμποροῦμεν νὰ εἴπωμεν, ὅτι ἡ λιμοκτονία προδιέθεσε, καὶ ἡ εὐθυμία τῆς ἐορτῆς ἠρέθισε. Τὰ σπλάγγνα, ἡσθενισμένα ἀπὸ τὴν πείναν καὶ τὴν κακὴν τροφήν, κατὰ φυσικὸν λόγον προσέβαλλεν ἡ τυμπανίτις.

Μετὰ μόλις πενήντηντα ἑναιαυτοῦς, (1418), τὸ Στρασβούργον ἐδοκίμασε τὰ δεινὰ τῆς χορομανίας· ἐνταῦθα δ' ἐπεκαλοῦντο τὸν Ἀγ. Βίτον πρὸς θεραπείαν τῶν πασχόντων. Ὁ Ἀγ. Βίτος ἦτο νέος ἀπὸ τὴν Σικελίαν, ὅστις ἐμαρτύρησεν ἐπὶ Διοκλητιανοῦ, τὸ 303. Ἡ φήμη δ' αὐτοῦ βαθμὴδὸν ἠῤῥησε προϊόντος τοῦ χρόνου, καὶ καταρχὰς τῆς δεκάτης πέμπτης ἢ τῆς δεκάτης τετάρτης ἑκατονταετηρίδος, διεδόθη λόγος ὅτι αὐτὸς ἤδελεν ὑπερασπίζεσθαι ἀπὸ τὴν χορομανίαν ἅπαντας τοὺς φυλάσσοντας τὴν ἐορτὴν του, καὶ νηστεύοντας τὴν παρὰ μὲν αὐτῆς.

Οἱ ἐν Στρασβούργῳ πάσχοντες ὠδηγοῦντο εἰς τὰ παρεκκλήσια τοῦ Ἀγ. Βίτου, καὶ μετὰ τὴν λειτουργίαν ἐφέροντο ἐν σεμνῇ πομπῇ εἰς τὸ θυσιαστήριον. Πιθανόν ὅτι πολλοὶ ἐθεραπεύοντο ἐκεῖ· τουλάχιστον δὲν ἐχόρευον ἐμπροσθεν τῶν θυσιαστηρίων τοῦ ἁγίου. Συγγραφεὺς τις περὶ Μελαγχολίας οὕτω πως διηγεῖται τὰ περὶ τοῦ χοροῦ τοῦ Ἀγ. Βίτου·—“Ἐλαβε τὸνομα τοῦτο διότι οἱ ἀπ' αὐτὸν ἐνοχλούμενοι κατέφευγον εἰς τὸν Ἀγ. Βίτον διὰ βοήθειαν· ἀφοῦ δ' ὀλίγον τι ἐχόρευον ἐκεῖσε, βεβαίως ἀπηλλάσσοντο. Θαυμάζει τις ἀκούων πόσον καιρὸν ἐξακολουθοῦσι χορεύοντες, καὶ τίνι τρόπῳ, καδέκλας, τραπέζας, καὶ ἄλλα ὅμοια ὑπερπηδῶντες· ἀκόμη καὶ γυναῖκες ἐγκυοὶ (χωρὶς ποτὲ νὰ βλάπτωσι τὰ τέκνα των) χορεύουσι τοσοῦτον, ὥστε δὲν ἐμποροῦν οὔτε χεῖρα οὔτε πόδα νὰ σαλεύσωσιν, ἀλλὰ φαίνονται διόλου νεκραί. Ἀνθρώπων κοκκινοφορεμένων δὲν δύνανται νὰ ὑποφέρωσι. Τὴν μουσικὴν ἀγαπᾷ πρὸ πάντων· ὁδὲν οἱ ἄρχοντες ἐν Γερμανίᾳ μισθώνουσι μου

* Ἀκυίσγρανον, Aquisgrana Ἰταλιστὶ, εἶναι τὴν σήμερον πόλιν Πρωσικὴν, εἰς τὴν ἐπαρχίαν τοῦ Κάτω Ῥήνου. Καλεῖται δὲ Γερμανιστὶ Aachen, ἢ Aeken, καὶ Γαλλιστὶ Aix-la-Chapelle.

+ Εἰς τὴν λεγομένην τυμπανίτιδα νόσον ἡ γαστήρ διγύεται ὡς τυμπανον ὑπὸ ἀέρος, τοῦ ὁποίου ἐμποδίζεται ἡ ἐξόδος.